

bili še nobenega poročila, dasiravno smo jim poročali, da je dotični že v seznamu vojnih vjetnikov. Svojci si delajo pogosto nepotrebne skrbi. Pogosto pošiljajo Rusi vojne vjetnike iz enega taborišča v drugo, navadno proti izhodu. Potovanje traja navadno zelo dolgo. Zdi se, da je med vožnjo oddaja pisem prepovedana. Tudi se zdi, da je oddaja pisem vojnih vjetnikov sploh omejena. Pisma in dopisnice rabijo zelo dolgo, iz Sibirije 6 do 8 tednov, zaradi velike razdalje in dvojne cenzure, v Petrogradu in na Dunaju. Ker so ruski cenzorji preveč obremenjeni z delom, je priporočljivo, pisati samo kratke dopisnice. Marsikatero pismo se tudi konfiscira in uniči, druga pisma se izgube. O zdravstvenem stanju in bivanju posameznih vjetnikov urad ne more dobiti in dajati poročil. Pri vprašanih zadostuje navesti: ime, rojstno leto, pristojnost, šaržo, polk ali bataljon, če mogoče bojišče, kjer se je nahajal vjetnik zadnjikrat in ime in naslov vprašajočega. Če vpraša kdo za več oseb, naj zapiše zgoraj navedene podatke za vsakega na poseben listek. Kdor domneva, da je oni, za katerega vpraša, padel, ali da se nahaja v kaki naši bolnišnici, ta naj se obrne do izkazanega urada Rdečega križa, Dunaj VI, Dreihufeisengasse, na Ogrskem na Rdeči križ v Budimpešti. Vprašanja glede vojnih vjetnikov je pošiljati na skupni centralni izkazni urad, razvidnica za vojne vjetnike, Dunaj I., Jasomirgottstrasse št. 6.

Povelikonočna pridiga „Štajerčeva.“

Bilo je v tistem času, ko je moral imeti vsak „pošten državljan“ izkaznico za dobavo kosčka kruha. Skoro bi rekel, da je svet sedaj čisto narobe — na glavo postavljen. Prednekedaj“ je šel človek k zdravniku, ako se je preobjeda kruha — posebno novopečenega — da je dobil pri njem „cegeljc“ (recept) za latinsko kuhinjo ali lekarno, a sedaj mora si priskrbeti previden gladen človek „cegeljc“ poprej, predno se kruha preobje, a kaj rečem: ž njim nasiti.

Pa kdo bi godrnjal? Postava je postava, in kdo se ji upira, ima posledice svoje mržnje in svojih dejanj sam zagovarjati.

Toda nekaj me veseli. Ko sem pretečene dne se včasih ozrl skoz okno na ulico, videl sem po isti korakati v gručah ali posamezne može, ki so v obrazu „tam kaj“ že imeli sivi mah a vendar „pušeljca“ za klobukom kakor tisti, katerim poganja še-le puh (Flaum) na mladoletnih licih. In kaj? „Juckali“ so po „štajersko“, ker sramotiti se ne puste od mladih kesti. Bili so pri naboru ali bolje rečeno: pri takozvani superarbitraciji, ki „traca“ tudi stare ljudi. Tudi plešasta glava ni izvzeta, ako se komisiji dopadeta oba plečeta! —

Vi presneti „kerlici“ Vi! Ali kako naj Vas „Štajerc“ imenuje? Povejte mu in tituliral Vas bode, kakor Vam postavno pristojta. Sicer pa le raje „po domače“!

Kdo bi si bil pred letom dni kaj takega mislil? V družbenih pogovorih in doma pri vsakdanji mizi je marsikateri možakar rekel: No, hvala Bogu, jaz sem že vsega prost, saj imam že „Abschied“ in to je dovolj. Črna vojska je itak samo na papirju, in če bi bili tudi vpklicani, „vahtarji“ bodemo krompirju v domačem revirju. —

Toda naš „domač kraj“ je dalekosežnega pomena. Naša domačija ni samo naša domača palača, hiša ali kočja, temuč celokupna Avstrija, koje hišni gospodar je naš presvitli cesar.

In tega se zvesti podaniki kot udje te skupne hiše tudi vedno zavedamo. Najbolj zvest služabnik je tisti, kije poslušen „gospodarju v stiski“! Pribito je, naj pa kdo reče kar hoče hoče. —

Slišal sem te dni neko fletno kmečko ženkico izreči: „Ja, moj Bog, sedaj pa res ne vem, ali so res vsi možki že znoreli? „Moj“ je že 42 let star in mi je več kot tisočkrat zadrževal, da „ne gre“ več v vojsko, sedaj pa prinese naenkrat „cegeljc“ domu, da „gre“ na vojsko. In čisto nor je bil, vesel in korajžen kakor da bi ne bil oženjen. Moj Bog, kaki so vendar možki!“

Oh, ljuba ženkica, pomiri se! Ponosna bode, da ima moža, ki je vreden spoznan biti ne

samo branitelj troje časti in tvojega imetja, temuč tudi časti in lastnine našega preljubljenega cesarja in celokupne domovine avstrijske.

Ljudomilega hišnega gospodarja vsak hišni ud — bodisi sorodnik ali posel spoštuje, čisla ali rad ima. Dela je vsepovsodi vedno dovolj. Večje je gospodarstvo, temveč je opravkov. Skozi teden je delo, v nedeljo počitek. A pridejo zmes tudi nepričakovani opravki vsled vremenskih ujim ali iz drugih vzrokov, ko se gospodarstvu že povzročili večjo ali manjšo škodo ali pa mu pretjijo pouzročiti. Neglede na delavnik ali praznik, ne oziraje se na druga razna opravila skoči takoj vsak hišni ud na tisti kraj, kamor ga kliče hišni gospodar, ki je prvi škodo ali pretečo nevarnost zapazil. Kdor bi zaostajal, nevr eden bi bil strehe, pod katero je dotlej bival.

In tako je sedaj v naši hiši, v naši Avstriji. Uima preti našemu skupnemu domu, uima, katera presrega vse vremenske in sploh elementarne moči, kolikor jih svet pozna. Toda vsa sreča je, da je pri hiši moder, previden in občeljujen gospodar, ki zna in tudi ve o pravem času potrebno ukreniti in svoje podložnike le tedaj izvanredno uporabiti, kadar to zahteva skrajna sila. In ti! Kako bi ne? Udani in poslušni radi slušajo naročilu svojega ljubljenega gospodarja ter pobožito tje, kamor jim ukaže on in — tudi preteča nesreča sama. Trudapolni napori bojo morebiti preveliki, a po premaganem in dovršenem delu bode tudi zadovoljnost tem večja.

Tako toraj ženkica, zdaj pa si bodeva dobra in potolažena, ti in jaz: Ti, ker si me najbrž razumela in boš razumela tudi „juckanje“ tvojega „norega“ moža, jaz pa, ker u pam, da si me razumela in da sem ti vsaj nekoliko razjasnil avstrijski „hišni red.“

Ker se je moja zadnja postna pridiga v predzadnjih besedah — če se prav spominjam — končala nekako z vragom, tedaj pa danes rečem: Z Bogom!

„Štajerc.“

Gospodarske stvari.

Izkaz živinskih kužnih bolezni, ki so bile razširjene na Štajerskem v poročevalni dobi od 20. do 27. marca 1915 oziroma o katerih se razglašja, da so ponehale:

Razširjene so:

1. Volčič na gobcu in parkljih: Okraj Deutschlandsberg: Herbersdorf. Okraj Feldbach: Gutendorf, Petzelsdorf. Okraj Mazibor: Spodnja Ložnica.

2. Vranični prisad: Okraj Brežice: Lastnič. 3. Mehurčasti izpuščaj pri konjih: Okraj Ptuj: Spuhla, Ragoznica in Zabovci.

4. Garje pri konjih: Okraj Gradec: Grambach. Okraj Maribor: Dogoše, Pobrežje, Slivnica in Cvetkovci. Okraj Brežice: Globoko, sv. Peter pod sv. Gorami.

5. Prašičja kuga: Okraj Maribor: Jarenina. Okraj Ptuj: Zetale.

6. Svinjska rudečica: Okraj Celje: Št. Pavel pri Preboldu. Okraj Feldbach: Fehring.

Ponehale so:

1. Volčič na gobcu in parkljih: Okraj Feldbach: Neustift.

2. Svinjska rudečica: Okraj Maribor: Pivola. Okraj Ptuj: Ormož in Spuhla.

C. kr. štajersko namestništvo.

Novi predpisi za mletje koruzne moke. Maksimalne cene za koruzo in koruzno moko. Uradna „Wiener Zeitung“ priobčuje naredbo, ki določa, da se mora v naprej koruzo mleti tako, da se dobi iz nje 8% koruznega zdroba ter 74% koruzne moke. Na ta način bo mogoče zaloge koruze še intenzivneje izrabiti za proizvodnjo prebivalstva. Istočasno so odpravljene maksimalne cene za prodajo koruze in koruzne moke na debelo.

Nakaznica za kruh in moko. Da se mnogoličnemu napačnemu mnenju o nakaznicah za kruh in moko (Brot- und Mehlkarten) v okom pride, opozarjamo na to, da te karte za pridobavo kruha in moke nimajo nobenega pomena, temuč da so samo nekaka kontrola, ki imajo prepričati potrato, koje posamezni s temi živili delajo in postavnim določilom kljubujejo. Last-

nik take karte toraj ni upravičen, od trgovca ali peka terjati, da mu ta mora kruh ali moko prodati. Tozadevni obrtniki bojo toraj tudi v naprej le toliko dajali svojim odjemalcem, kolikor jim pripuščajo zaloge.

Dobava kruha in žita je reč ustanovljenih aprovizijskih komisij pri političnih oblastih I. instance, ki bodo skrbeli za dobavo pri centralnih oblastvih, ako bi zaloge v domačem okraju ne zadostovale potrebščinam posameznih občin.

Prebivalstvo se mora opozarjati, da so zaloge pšenice in koruze jako piče in da se mora posebno s zmlatimi koruznimi produkti jako varčno ravnati.

Od ces. kr. namestništva.

Zastran bakrene galice. V „Slov. gosp.“ z dne 1. aprila t. l. bila je čitani notica:

„Zastran bakrene galice. Dognano je zdaj, da bo Zveza gospodarskih zadrug v Gradcu dobila nekaj bakrene galice, toda ne približno toliko, kolikor bi je potrebovala. Galico pa bo oddala okrajnim zastopom in bo stal 1 kg 1 20 K. Kdor želi galico, naj se takoj oglasi pri svojem okrajnem zastopu, vendar naj ne pričakuje, da se mu bo dalo tolikor, kolikor je prijavil.“

Nato je dobil „Štajerc“ od okrajnega zastopa ptujskega obvestilo, da isti v tej zadevi vsakojakim reflektantom nikakor ne more ustrediti, ker bakrene galice sploh ni več dobiti, ne od „Zveze gospodarskih zadrug v Gradcu“ in tudi ne od drugod. Vprašajte toraj pri „Slov. gosp.“ v Mariboru, če ta res ve za dobavo tega blaga!

Razglas. Komisariat za živila v Ptuj razglašuje z dnem 12. aprila 1915 pod št. 597/14, da se bodo od dne 20. aprila naprej na ptujskem glavnem trgu vsak torek in vsako sredo prodajale ribe iz Vzhodnega morja, kilogram po K 1'80 do K 2'60. Navodilo za kuhanje ali pečenje teh rib se vsakemu kupcu brezplačno izroči.

Želodje (Eicheln), o katerem smo v zadnji številki „Štajerca“ nekaj malega naznanili, mora biti, ako ga hočete doma pokrmiti ali pa prodati, dobro posušeno. Prineslo se je pa na prodaj že v jeseni nabrano želodje, ki ni bilo dovolj posušeno in deloma celo plesnivo. Ako se hoče želodje prodati, tedaj se mora samo zdravo odbrati in v krušni peči dobro posušiti, kakor to ponekod delate s sadjem. Še bolj pripravno pa je za prodajo ono želodje, ki se sedaj pod hrastovjem nabere in če je že tudi razpoknjeno in je poglalo cime, ker cime ne škodujejo vrednosti hranilnih snovi. Tudi sedaj nabrano želodje se mora pred rabo ali prodajo dobro posušiti.

Če se ima želodje porabiti doma, tedaj se mora iz posušenega narediti takozvani „šrot“, kakoršen se dela v mlinu iz koruze, in se pomešati med drugo krmo. Samo želodje krmiti se ne sme, ker se bi svinje „zažlikale“ in bi potem nehtle žreti druge piče. To velja tudi za goveda, koze in ovce.

Nadalje se da želodje, ako je kakor zrnata kava dobro oprazeno (geröstet), uporabiti za kuho kave; pridjati pa se seveda mora kavinih surogatov (Franck) kakor se pridene pravi zrnati kavi.

Razne reči.

O ptujskih sejmih. Na konjski in govejski sejem dne 6. aprila prignalo se je 120 konj in 802 goved; na svinjska sejma dne 24. in 31. marca 604 svinj.

Prihodnja konjska in govejska sejma bodeta 20. in 23. aprila t. l., prihodnja svinjska sejma pa 14. in 21. aprila t. l.

Nakup krompirja. Štajersko cesarsko namestništvo je nakupilo večjo množino krompirja za štajersko prebivalstvo. Krompir se oddaje le po vagonih pod zelo ugodnimi pogoji. Občine, zadruge in kmetijske podružnice naj koj zberejo v svojem delokrogu naročnike krompirja in naznanijo namestništvu v Gradec, koliko da ga naročijo. Naslov za naročila je: Landeskulturinspektorat der k. k. Statthaltereie in Graz. Od tam se bo naročnikom pozneje vse potrebno glede cen in pošiljanja krompirja naznanilo.

Kdor ne potrebuje ali si ne more celega